

Povzetek

Glavni cilj diplomske naloge je bil opisati delovanje finančnih trgov in finančnih inštrumentov in s primeri prikazati uporabo finančnih inštrumentov. Zelo pomembno je, da se zavedamo stopnje tveganja, ki je najprej odvisna od finančnega inštrumenta in nadalje od številnih dejavnikov (inflacija,...). Delnica je na primer vrednostni papir, katerega vrednost v prihodnosti je zelo negotova; z nakupom delnice prevzamemo relativno veliko tveganje. Po drugi strani delnica ne pozna roka trajanja in nam omogoča relativno visok donos in dividende. Za zavarovanje pred izgubo je možen nakup opcij, ki omogočajo nakup ali prodajo delnic po vnaprej določeni ceni. Obveznica je vrednostni papir, ki za razliko od delnice doprinese svojemu lastniku fiksno količino denarja na točno določen dan. Drugi finančni inštrumenti z določenim donosom zajemajo stalni varčevalni bančni račun, denarno – tržni bančni račun, depozite in drugo. Zanimive so tudi terminske pogodbe, kjer ni velikih začetnih stroškov, pač pa potrebujemo za trgovanje s terminskimi pogodbami le gotovinski račun. Omogočajo nam nakup ali prodajo premoženja po točno določenem času za točno določeno ceno. Terminalska pogodba deluje po principu sledenja trgu, saj se mora stanje na računu spreminjati s spreminjanjem vrednosti pogodbenega premoženja. Izračun obrestne mere je zelo pomemben pri odločitvi, kam bo vlagatelj vložil svoj denar ali kje bo vzel posojilo in koliko bo moral plačati po določenem obdobju. Prikazali smo tudi, kako razumeti modele cen vrednostnih papirjev na finančnih trgih. Poznamo enočasovne modele, kjer model predpostavlja dva datuma, začetni datum in končni datum, ter veččasovne modele, kjer razdelimo časovno obdobje na manjše časovne intervale.

Math. Subj. Class. (2000): 91B28

Ključne besede: Trg, delnica, obveznica, pogodba, dospelje, model, cena, obresti, donos, vrednostni papir.

Keywords: Market, stock, bond, contract, maturity, model, price, interest, yield, security.

Literatura

[1] Cvitanić, J., and F. Zapatero. (2004). Introduction to the Economics and Mathematics of Financial Markets. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London.

[2] Publikum – Slovar izrazov : www.publikum.si/sl/vzajemni_skladi/svetovalnica/slovar_izrazov/

[3] Ljubljanska borza d.d. – Slovar borznih izrazov: www.ljse.si/cgi-bin/jve.cgi?doc=791